

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ / PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: HISTORIA PIENIĄDZA CZ.2
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-HP-12HGged2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: GOSPODARKA i EKONOMIA w DZIEJACH
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopnia
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30 h ĆW
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: Roman Macyra, dr hab. prof. UAM, Macyra@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: j. polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Student powinien opanować wiedzę (fakty i ich umiejętność interpretacji) dotyczącą głównych lub kluczowych zjawisk związanych ze stosowaniem pieniądza, jako uniwersalnego i powszechnie akceptowanego środka wymiany i wpływu jego na procesy gospodarcze i społeczne. Osobnym zagadnieniem, które powinien poznać student, to zaznajomienie się z jego rolą w polityce finansowej, monetarnej i kredytowej państwa, i w tym celu zdobyć podstawy faktograficzne umożliwiających identyfikację określonych problemów z właściwym tematem; opanowanie podstawowych pojęć (m.in. polityka fiskalna, budżet, kredyt, kursy walutowe, split, swap, akcja, rynki finansowe i kapitałowe, polityka pieniężna, pieniądz, międzynarodowy system finansowy, kryzys finansowy, inflacja, deflacja) i uzyskuje umiejętność rozróżnienia pomiędzy poszczególnymi rodzajami rynków; zdolność do korelacji pomiędzy określonym etapem rozwoju społeczno-gospodarczego a założeniami teoretycznymi kształtującymi rynki finansowe; wiedzę dotyczącą równowagi na rynkach finansowych. Powinien rozumieć znaczenie badań nad rynkami finansowymi na poziomie krajowym i w skali międzynarodowej, zarówno w wymiarze lokalnych jak i globalnym; specyfikę badań nad pieniądzem na rynku wewnętrznym i zewnętrznym; istotę związków między ekonomią, kulturą i polityką a stabilnością finansową; podstawy i wpływ stóp procentowych na krajowy i międzynarodowy dług; znaczenie banków centralnych i komercyjnych dla światowego rozwoju gospodarczego, ich rodzaje, w tym międzynarodowe instytucje finansowe. Powinien mieć umiejętność gromadzenia, czytania i ewaluowania danych statystycznych z danego zakresu; analizy i oceny prac naukowych z zakresu finansów i bankowości, streszczania ich i komentowania; prawidłowego posługiwania się podstawowymi pojęciami i terminami charakterystycznymi dla tej dyscypliny nauki, konstruowania tez i rozwijania w dłuższej wypowiedzi uzasadnienia stawianych wniosków m.in. w formie indywidualnej prezentacji; gromadzenia i wykorzystywania informacji naukowej; usystematyzowania poszczególnych nurtów polityki pieniężnej w gospodarce światowej; porównywania teorii pieniężnych z różnych teorii ekonomii. Zakłada się, że pozyska umiejętności: czytania ze zrozumieniem prac naukowych z zakresu finansów, historii politycznej, gospodarczej i społecznej, ich analizy oraz formułowania wniosków na ich podstawie; wykazanie zdolności do obrony stawianych tez, formułowania dłuższych wypowiedzi ustnych w formie głosu w dyskusji oraz opracowywania zagadnień dotyczących powyższej tematyki w formie pisemnej. Powinien uzyskać umiejętność analizowania zagadnień finansowych na poziomie państw narodowych i międzynarodowym, w tym m.in. powiązania ich z różnymi innymi aspektami działalności człowieka oraz teoriami ekonomicznymi. Ma to także na celu wpływanie na kształtowanie zrozumienia znaczenia finansów, rynków kapitałowych i pieniądza dla efektywnego funkcjonowania społeczeństwa i państwa. Ćwiczeniowy i tym samym z dyskusyjny charakter zajęć, wymaga od stron aktywnego udziału w dialogu na tematy wskazane w tym sylabusie. Zaś niezwykła różnorodność źródeł, literatury i zakres przestrzenno-czasowy tematu wymaga pozyskania umiejętności ich selekcji, choć zarazem stwarza realne możliwości wykorzystania posiadanych umiejętności językowych w zakresie obcych języków

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): OCZEKIWANA JEST PODSTAWOWA ZNAJOMOŚĆ POJĘĆ I ZAGADNIEN EKONOMICZNYCH ORAZ POSIADANIE ZAINTERESOWAŃ DOTYCZĄCYCH FINANSÓW PUBLICZNYCH

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	Posiada podstawową i rozszerzoną wiedzę dot. aktywności gospodarczej człowieka, społeczeństw i państw na polu pieniądza i instytucji finansowych, w tym zakresie posługuje się odpowiednią terminologią; ma wiedzę o genezie historycznej obecnych systemów gospodarczych, systemów finansowych.	K_W01; K_W02; K_W03;
EU_02	Zna procesy gospodarcze zachodzące w okresie gospodarki rynkowej i centralnie planowanej w zakresie finansów publicznych jednostek różnego szczebla administracyjnego, polityki pieniężnej oraz wynikające skutki społeczno-gospodarcze.	K_W04;; K_W07;
EU_03	Orientuje się w historiograficznych koncepcjach dotyczących kształtowania się podstawowych prac ekonomicznych i stosunków finansowych m.in. na poziomie lokalnym, w tym znaczenia i roli systemów monetarnych.	K_W05; K_W06; K_W11
EU_04	Zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną badań nad polityką finansową, kredytową i monetarną w długiej perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów pieniężnych.	K_W10;
EU_05	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, gromadzić i analizować informacje oraz formułować wnioski na ich podstawie; ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych z systemem finansowym państwa i w układzie międzynarodowym.	K_U01; K_U02;K_U03; K_U04
EU_06	Zna specyfikę odmiennych systemów pieniężnych w różnych państwach w długiej perspektywie czasowej i w kontekście odmiennych systemów społeczno-gospodarczych; bierze aktywny udział w dyskusji i poprawnie argumentuje swoje stanowisko	K_U07;K_U08; K_U09; K_U10;
EU_07	Wyszukuje i systematyzuje informacje dotyczące obszaru badawczego nauk historycznych i pokrewnych w zakresie historii pieniądza po roku 1870, korzystając z różnych zasobów informacyjnych; poprawnie posługuje się terminologią historyczną i społeczno-gospodarczą.	K_K03;
EU_08	Rozumie potrzebę ustawicznego rozwoju wiedzy i krytyki w zakresie historycznym i humanistycznym oraz kompetencji personalnych i społecznych, rozwija swoje zainteresowania kulturalne oraz fachowe; wykazuje niezależność w formułowaniu poglądów w zakresie zagadnień historycznych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań kształtowania się zarówno systemów monetarnych i finansowo-bankowych; potrafi w sposób krytyczny z uwzględnieniem i poszanowaniem różnych kierunków myśli społeczno-gospodarczej zaprezentować własne poglądy na procesy zachodzące w tych zagadnieniach.	K_K04;
EU_09	Poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowane teksty naukowe, zgodnie z kanonami przyjętymi w wybranych dziedzinach nauk humanistycznych i społecznych, ekonomicznych; uznaje i szanuje różnice punktów widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego i społecznego.	K_K05;

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Część 1 – wprowadzenie: pojęcie, przedmiot i podmiot historii pieniądza po roku 1870; zakres tematyczny, chronologiczny i przestrzenny; zależności między polityką finansową a pieniężną a stanem finansów publicznych prywatnych; klasyfikacja przestrzenna i czasowa określonych systemów monetarnych od standardu złota po pieniądz fiducyjny	EU_01; EU_02; EU_03; EU_04
Część 2 – standard złota: funt brytyjski – światowa waluta w latach 1870-1914	EU_01; EU_02; EU_03; EU_06; EU_08
Część 3 – standard złota: dolar amerykański – światowa waluta od 1914 r.; dolar amerykański w latach 1861-1914	EU_01; EU_02; EU_03; EU_06; EU_08
Część 4 – standard złota: rubel rosyjski (1865-1918) i marka niemiecka (1873-1945); chiński (1843-1949: standard srebra)	EU_01; EU_02; EU_05; EU_07;
Część 5 – standard złota: polski złoty (1924-1950); reforma Grabskiego; pieniądz Generalnego Gubernatorstwa; reforma roku 1950	EU_01; EU_02; EU_03; EU_06; EU_08
Część 6 – pieniądz fiducyjny: dolar amerykański od 1971; japoński jen; niemiecka marka, francuski frank	EU_01; EU_02; EU_06;
Część 7 – pieniądz fiducyjny: ecu –euro	EU_01; EU_02; EU_05; EU_06;
Część 8 – kryptowaluty: bitcoin	EU_01; EU_02;
Część 9 – systemy bankowe: banki centralne – Bank Anglii, FED, Bundesbank; Europejski Bank Centralny	EU_01; EU_02; EU_05; EU_06;
Część 10 – systemy finansowe: porozumienie Bretton Wood, Smithonian Agreement; inflacje w 20/21. stuleciu	EU_01; EU_02;
Część 11 – banki centralne: Bank Polski – Narodowy Bank Polski	EU_01; EU_02; EU_04; EU_07;
Część 12 – banki międzynarodowe: Bank Światowy, Bank Rozrachunków Międzynarodowych; Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju 05	EU_01; EU_02; EU_06;
Część 13 – banki komercyjne: typy i przykłady; Morgan,	EU_01; EU_02;
Część 14 – kryzysy finansowe: 1893, 1907, 1929, 1997, 200	EU_01; EU_02;
Część 15 – ludzie pieniądza: Rodziny: Baringsów, Morganów, Rotschildów, Rockefellerów i inni	EU_01; EU_02; EU_06;

5. Zalecana literatura:

- Bilski J., *Koncepcje unii walutowej w EWG*, „*Ekonomista*”, nr 1, 1979, s. 201-210
- Bratkowski S., *Nieco inna historia cywilizacji: dzieje banków, bankierów i obrotu pieniężnego, Nowoczesność*, Warszawa 2003
- Drabowski E., *Rubel transferowy – międzynarodowa waluta krajów RWPG*, Warszawa 1974
- Dylewski A., *Historia pieniądza na ziemiach polskich*, Carta Blanca 2011
- Fergusson N., *Niebezpieczne związki. Pieniądze i władza w świecie nowożytnym 1700-2000*, przeł. W. Tyszka, Kraków 2015
- Gilder G., *Standard złota w epoce pieniądza cyfrowego. Informacyjna teoria pieniądza*, przeł. J. Strzelecki, www.fijor.com, Warszawa 2015
- Hongbing S., *Wojna o pieniądz*, t. 1-4, Wrocław 2018
- Jaworski W., Sochacka-Krysiak H., *Finanse krajów socjalistycznych*, Warszawa 1977
- Jones M. E., *Jałowy pieniądz. Historia kapitalizmu jako konfliktu między pracą a lichwą. T. III: Od wielkiego głodu do krachu roku 2008*, Wrocław 2015
- Lazor J., Morawski W., *Systemy walutowe współczesnego świata*, 2018
- LeBor A., *Wieża w Bazylei. Tajemnicza historia banku, który rządzi światem*, przeł. K. Gawlik, Wrocław 2016
- Middelkoop W., *Wielki reset. Walki ze złotem i koniec systemu finansowego*, Poznań 2016
- Morawski W., *Kronika kryzysów gospodarczych*, Warszawa 2003

- Morawski W., *Zarys powszechnej historii pieniądza i bankowości*, Warszawa 2002.
- Galbraith K. J., *Pieniądz – pochodzenie i losy*, 1982/2011
- Sedillot R., *Moralna i niemoralna historia pieniądza*, Warszawa 2002
- Wraga R., *Rubel narzędziem agresji*, „Kultura” Paryż, nr 4/30, 1950
- <http://www.mining.com/web/the-buying-power-of-the-u-s-dollar-over-the-last-century/>
- <https://www.weforum.org/agenda/2016/06/a-short-history-of-the-british-pound/>

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	X
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	X
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu								
	EU _01	EU _02	EU _03	EU _04	EU _05	EU _06	EU _07	EU _08	EU _09
Egzamin pisemny									
Egzamin ustny									
Egzamin z „otwartą książką”									
Kolokwium pisemne									
Kolokwium ustne									
Test	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Projekt	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Esej									
Raport									
Prezentacja multimedialna									
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)									
Portfolio									

Inne (jakie?) -									
...									

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	30
	Czytanie wskazanej literatury	30
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	15
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		120
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		4

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- bardzo dobry (bdb; 5,0): **znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne**
- dobry plus (+db; 4,5): **bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne**
- dobry (db; 4,0): **dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne**
- dostateczny plus (+dst; 3,5): **zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami**
- dostateczny (dst; 3,0): **zadawalająca wiedza, umiejętności kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami**
- niedostateczny (ndst; 2,0): **niezadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne**